

Yleistä lannankäsittelystä salmonellatilalla

- Lannankäsittely ohjeistetaan tilalle laaditussa saneeraussuunnitelmassa.
- Urakoitsijoita ja yhteiskoneiden käyttäjiä on aina informoitava etukäteen tilan salmonella-tartunnasta.
- Kuljetettaessa lantaa pellolle huolehditaan siitä, ettei ympäristölle aiheudu tartuntavaaraa. Lantaa ei saa putoilla kuormasta tai kulkeutua pyörissä yleisille tai muiden kotieläintilojen käyttämille teille ja pihoilte.
- Ennen lannankuljetuksen aloittamista ja kuljetuksen jälkeen lannan lastauspaikka ja ajoreitin alkupää kalkitaan hyvin.
- Lantaa levitettäessä ei ajeta alueelle, jolle lantaa on jo levitetty. Näin estetään lannan kulkeutuminen esim. tielle uutta kuormaa noudettaessa. Pellolle levitetty lanta muokataan välittömästi maahan.
- Lannan kuljetuksessa ja levityksessä käytetty kalusto puhdistetaan ja desinfioidaan työn päätyttyä [ETT:n ohjeiden mukaisesti](#).

Lietelanta

Naudan ja sian liotelannassa salmonellabakteerit säilyvät tartuntakykyisinä vähintään puoli vuotta, jopa vuoden. Säiliössä oleva liotelanta sekoitetaan hyvin ja siitä tutkitaan näytteet salmonellan varalta saneerauksen yhteydessä. Mikäli lietteestä todetaan salmonellaa, siihen lisätään sammutettua kalkkia (SL 90) n. 30 kg / 1 m³ liotelantaa, jolloin lietteen pH nousee salmonellabakteereiden tuhoamiseen tarvittavalle tasolle (yli 10). Kalkin lisäys tehdään pH:ta seuraten ja liotelantaa koko ajan tehokkaasti sekoittaen. Kalkittua lietettä sekoitetaan keskeytyksettä vähintään kuuden tunnin ajan kalkin tasaisen sekoittumisen varmistamiseksi. Tämän jälkeen lietettä on syytä sekoittaa saostumisen estämiseksi päivittäin muutaman tunnin ajan, kunnes se saadaan levitettyä peltoon. Jos lietettä ei voida kalkita lietesäiliössä, kalkki voidaan sekoittaa lietteeseen vaunussa, mutta tällöin vaikutusaika jää lyhyeksi.

Mikäli voidaan olettaa, että tilalla on ollut salmonellatartunta vain muutamissa eläimissä ja käsiteltävät lietemäärät ovat suuria, voidaan tapauskohtaisesti harkita lietteen muokkaamista peltoon ilman kalkitusta. Tällöin on kuitenkin lietteen kuljetuksessa ja levityksessä syytä noudattaa erityistä huolellisuutta, jotta tartuntavaaraa ympäristön tiloille ei aiheudu. Pelto kylvetään viljalle, sato korjataan leikkuupuimurilla ja kuivataan lämminilmakuivurissa. Peltoon muokattu liotelanta ei enää seuraavana vuonna aiheuta merkittävää salmonellariskiä. Menettelystä tulee aina sopia erikseen saneerausta johtavan eläinlääkärin kanssa.

Lantakuilut ja ritalät pestään ja desinfioidaan, annetaan kuivua ja kalkitaan mahdollisimman perusteellisesti lietteen tyhjentämisen jälkeen. Vaikeasti puhdistetta-vissa paikoissa kuten esim. sikaloiden betonipalkkiritiläkarsinoissa on vaihtoehtona lantakuilun patoaminen ja täyttö kalkkivedellä muutamaksi tunniksi siten, että koko ritaläpalkisto jää kalkkiveden peittoon.

Kuivalanta

Lanta voidaan kompostoida joko lantalassa tai pellolla. Pellolla tapahtuvaan kompostointiin tarvitaan kunnan ympäristöviranomaisen lupa. Kompostin lämpötila on saatava nousemaan salmonellabakteereiden tuhoamiseen tarvittavalle tasolle (yli +60 °C). Kasan alle levitetään sammutettua kalkkia ja turvetta. Valumavesien estämiseksi kasan reunoille tehdään turvevallit. Kompostoitumisen varmistamiseksi lantaan lisätään tarvittaessa olkea tai turvetta, jotta kasa on riittävän ilmava. Kasan pinta peitetään sammutetulla kalkilla sekä turpeella, sahanpurulla, puunkuorikkeella tai olkisilpulla. Näin estetään tartunnan leviäminen haittaeläinten välityksellä. Lantakasaa käännellään muutaman kuukauden välein ja tarvittaessa lisätään em. materiaaleja kompostoitumisen edistämiseksi. Kuivalannan on suositeltavaa antaa kompostoitua noin puoli vuotta, minkä jälkeen se voidaan levittää ja muokata peltoon.